Д. С. Калашніков, Л. М. Максименко
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ОСОБЛИВОСТІ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ ХОРВАТІЇ

Розкрито зміст ресурсів рекреаційно-туристичного потенціалу Хорватії, охарактеризовано природно-географічні, історичні, археологічні та культурні ресурси країни, які використовуються у рекреаційно-туристській сфері Хорватії.

The content of the resources of the recreational and tourist potential of Croatia is revealed, the natural-geographical, historical, archeological and cultural resources of the country, which are used in the recreational and tourist sphere of Croatia, are characterized.

Рекреаційно-туристичними ресурсами Хорватії є каскад Плітвіцьких озер, численні екзотичні острови в Адріатичному морі, чисте повітря Дінарських Альп, історичний центр Дубровника зі старовинною архітектурою, Амфітеатр Пули, палац Діоклетіана в Спліті, тощо. Хорватіямає всі умови для розвитку різних видів туризму. Багато туристів вирушають до Хорватії з метою пляжного відпочинку, оскільки Хорватія славиться чистими і акуратними пляжами, а море вважається одним з найчистіших у світі: вже кілька років поспіль ЮНЕСКО присвоює Хорватії «Блакитний прапор» за найчистішу акваторію Середземноморського узбережжя. Крім пляжного відпочинку популярністю у туристів користуються гірськолижний, лікувально-оздоровчий, морський, річковий, культурний, екологічний, сільський та навіть новий «відірваний» («unplugged») туризм. Хорватія є світовою столицею натуризму та нудизму. Розвиток всіх вище названих видів туризму забезпечується досить потужною матеріально-технічною базою [2].

Хорватія – це дивовижна природа: кристально чисте прозоре бірюзове море, з якого піднімається тисяча островів, покритих смарагдовою зеленню соснових, миртових, оливкових, кипарисових, дубових гаїв. Найбільші річки Хорватії – Сава, Драва, Купа, Дунай, Босут. Найбільші озера – Вранське озеро, Пе-ручатися, Проклянское.Річка Крка. Довжина – 73 км. Впадає в Адріатичне море. Річка Крка відома своїми водоспадами, велика частина долини Кркі входить в національний парк Хорватії Крка.Озеро Копачеві і заболочені місця навколо нього – місце існування птахів у найбільшому орнітологічному заповіднику Європи – Копачкі-Рит. Велика частина території Хорватії розташована на висоті більше 500 метрів над рівнем моря. Адріатичне узбережжя відокремлено від внутрішніх районів гірськими хребтами. Найвищі вершини – Цінцар (2085 м), Велика-вершина (1890 м), Динара (1830м), Св. Юри (1762 м), Ваганскі

(1757 м), Плешевіца (1648 м). Вузька смуга гористого узбережжя Адріатичного моря (Далмація) порізана численними затоками. Уздовж берега, немов мозаїка, розкидано безліч островів і острівців. Всього їх налічується 1185 із загальною довжиною берегової лінії 4058 км. Східна частина Хорватії являє собою горбисту рівнину, пересічену долинами річок Сава і Драва. У центрі і на заході країни розташовується різко розчленоване Динарское нагір'я висотою до 1831 м, тут широко розвинений карст (воронки, печери і ін. Форми рельєфу, складеного вапняками). Кліматичні умови різних регіонів країни дуже різноманітні. У північно-західній і східній Хорватії клімат – помірно-континентальний і континентальний. Взимку морози слабкі, але іноді йде сніг, весна і осінь тривалі і дощова, літо спекотне, часом посушливе. У гірських районах клімат характерний для середньогір'я - холодні і сніжні зими, тепле літо. На узбережжі і островах клімат середземноморський – дощова і безсніжна зима, довге і спекотне літо, м'які весна і осінь. Туристичний сезон на узбережжі триває з середини травня по середину жовтня [2].

На даний час 7,5 % території Хорватії входить до складу національних парків і заповідників. Країна має намір збільшити цю цифру в два рази, і тим самим в недалекому майбутньому вона буде являти собою виключно цінну з точки зору екології територію, розташовану в центрі Європи [1].

З семи національних парків три знаходяться в гірському регіоні (Рисняк, Пакленіца і Плітвіцкие озера), а чотири – на узбережжі (Корнаті, Млет, Бріуні і Крка). Давайте ближче познайомимося з ними. Бріуні – архіпелаг, що складається з 2 великих і 12 дрібних островів, розташований недалеко від Пули. Є національним парком Бріуні, разом з акваторією його площа становить 36 км². Багатий рідкісними видами рослин і тварин. Тут знаходяться пам'ятники архітектури античного, римського і ранневизантийського періодів. До складу Національного парку входить і зоопарк з екзотичними тваринами. У період між двома світовими війнами Бріуні були одним з найбільш висококласних туристичних центрів і, зберігаючи цю традицію, залишаються таким по сьогоднішній день. Будучи куточком природи, винятковим за красою, Бріуні своє майбутнє намір будувати на туризмі.

Крка – територія Національного парку Крка становить 142 км². Річка Крка відома як сама незвичайна з усіх річок, що протікають по скелястому регіону Хорватії, і дві третини її проходять по каньйону, утворюючи на своєму шляху до моря численні озера, водоспади і струмки. Між Рошко водоспадом і Скрадінскі буком на острові Вісовац розташувався монастир братів-францисканців, в якому знаходиться дуже цінна бібліотека. У

Національному парку розташований і мальовничий античний містечко Скрадін з готелем і центром вітрильного спорту.

Плітвіци – шістнадцять озер Національного парку Плітвіцькі озера з'єднані 92 водоспадами. Загальна площа озер складає близько 2 км², а весь Національний парк простягається на території площею 200 км². Завдяки унікальній красі, багатому рослинному і тваринному світу, це місце проголошено Національним парком ще в 1949 році, а в 1979 році за рішенням ЮНЕСКО (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) Плітвіцькі озера занесені до списку світових пам'яток природи. Це неповторне творіння природи, що виникло близько чотирьох тисяч років тому, привертає величезну кількість туристів. Особливо цікаві тут місцеві традиції і звичаї, наприклад, вінчання під водоспадом.

Корнати – є найбільшим острівною архіпелагом Середземного моря. У межах Національного парку знаходиться більшість його островів (101) з прилеглою акваторією площею 224 км². Круті обриви між скелями, висота яких досягає іноді ста метрів, витягнуті уздовж берега на багато кілометрів кам'яні скелі, що розділяють володіння місцевих жителів, багата флора і фауна – ось причини, за якими ця територія була проголошена Національним парком. Для яхтсменів, яким особливо цікаві ці острови, побудовано 2 вітрильних центру (Жут і Пішкера).

Млет – розташований між островом Корчула і Дубровником. Третина його території на заході (31 км²) оголошена Національним парком в силу унікальних особливостей цього місця. Так, Мале і Велике озера з'єднані з морем і між собою ледве помітними струмочками. Причинами охорони державою цього регіону також стали багатий рослинний світ, особливо лісу, і цінне культурна спадщина. Тут, на острові, на Великому озері знаходиться архітектурний ансамбль мініатюрного монастиря братів-францисканців (XII століття), в якому зараз розташований готель.

Пакленіца – частина (36 км²) найвищого гірського масиву в Хорватії Велебіта, розташована на південній стороні схилу, що спускається до моря. Ущелини тут досягають глибини 400 метрів і є найбільш вражаючими ущелинами ерозійного виду. Поряд з багатими лісами (різні види бука і чорної сосни) увагу заслуговує і фауна Пакленіци: рідкісні види комах, рептилій і численні види птахів, серед них особливо рідкісний білоголовий орел-стерв'ятник. Аніч Кук – стіна висотою 400 метрів в ущелині, є однією з найбільш привабливих для альпіністів Хорватії [1; 2].

Таким чином, Хорватія є одним з центрів міжнародного туризму і достатньо перспективна як дестинації для таких видів туризму, як розважальний, пізнавальний, екологічний, в тому числі для турфірм із країн СНД.

Список використаних джерел:

1. *Кругляк М. Е. Туризм у постюгославських державах. Хорватія: приклад для України. Історичні науки URL: file:///C:/Users/Admin/Downloads/gileya_2017_120_29.pdf*
2. *Туризм в Хорватии URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC_%D0%B2_%D0%A5%D0%BE%D1%80%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B8*
3. *Хорватія URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D0%BE%D1%80%D0%B2%D0%B0%D1%82%D1%96%D1%8F*

Ю. Ю. Михайлик, Л. М. Максименко

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ПОЛЬЩІ

Стаття висвітлює деякі аспекти особливостей розвитку туризму в Польщі. Зроблений акцент на функціонуванні Польської туристичної організації та її вплив на розвиток туризму у державі.

The article highlights some aspects of the peculiarities of tourism development in Poland. Emphasis is placed on the functioning of the Polish Tourist Organization and its impact on the development of tourism in the country.

Останнім часом туризм у Польщі розвивається досить швидкими темпами. Ця галузь стала важливою складовою польської економіки. Взагалі, сучасна Польща займає сьоме місце у світі за кількістю іноземних туристів, які приїжджають у країну. Туристична Польща не має якогось одного визначеного бренду, її сила – у розмаїтті [6].

У 1989 р. розпочався сучасний етап розвитку туристичної індустрії в Польщі. Після руйнування старої системи пришвидшились темпи її розвитку. У 1990 р. засновано Польську туристичну палату (Polska Izba Turystyczna – PIT), що представляє інтереси своїх членів, які працюють у галузі туризму. Великий вплив на процес розвитку туристичної індустрії в Польщі мало скасування віз до багатьох європейських держав для громадян Польщі. У 1999 р. було створено Польську туристичну організацію, основними завданнями якої є створення позитивного іміджу польського туристичного продукту в державі і за її межами, розвиток інформаційної мережі та участь у розробці програм розвитку туристської індустрії та модернізації її інфраструктури.

Визначальною подією для подальшого розвитку Польщі та її туристичної галузі став її вступ до Європейського Союзу (ЄС). Він зробив Польщу доступнішою для іноземних туристів, усунувши митні та прикордонні бар’єри. Окрім того, пожвавив співпрацю між відповідними